הוא סבר מדסיפא ר"מ רישא נמי ר"מ, ולא היא-סיפא ר"מ ורישא רבנן: ובלבד שלא יוציא חוץ: הא הוציא חייב חטאת לימא מסייע ליה לרבא *דאמר רבא המעביר חפץ מתחילת ארבע לסוף ארבע והעבירו דרך עליו חייב מי קתני אם הוציא חייב חטאת דילמא אם הוציא פטור אבל אסור איכא דאמרי הא הוציא פטור אבל אסור לימא תיהוי תיובתיה דרבא דאמר רבא המעביר מתחילת ד' לסוף ד' והעבירו דרך עליו חייב מי קתני הוציא פטור אבל אסור דילמא אם הוציא חייב חטאת: לא יעמוד אדם ברה"י וכו': אמר רב יוסף *השתין ורק חייב חטאת והא בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום ד' וליכא? מחשבתו משויא ליה מקום דאי לא תימא הכי הא *דאמר *רבא זרק ונח בפי הכלב או בפי הכבשן חייב חטאת והא בעינן הנחה ע"ג מקום ד' וליכא, אלא מחשבתו משויא ליה מקום, ה"נ מחשבה משויא לה מקום. בעי רבא-הוא ברה"י ופי אמה ברה"ר מהו: בתר עקירה אזלינן-או-בתר יציאה אזלינן? תיקו: וכן לא ירוק, רבי יהודה אומר וכו': אף על גב דלא הפיך בה *והתנן היה אוכל דבילה בידים מסואבות והכניס ידו לתוך פיו ליטול צרור רבי מאיר מטמא ורבי יוסי מטהר רבי יהודה אומר: היפך בה טמא, לא היפך בה טהור? *אמר רבי יוחנן מוחלפת השיטה ריש לקיש אמר לעולם לא תחליף והכא במאי עסקינן בכיחו והתניא רבי יהודה אומר כיחו ונתלש מאי לאו רוק ונתלש? לא כיחו ונתלש, והא תניא (א) ר' יהודה אומר כיחו (שנתלש) וכן רוקו שנתלש לא יהלך ד' אמות עד שירוק אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא: אמר ר"ל כיח בפני רבו חייב מיתה שנאמר °כל משנאי אהבו מות *אל תקרי "למשנאי" אלא למשניאי, והא מינם אנים? כיח ורק קאמרינן: **מתני'** *לא יעמוד אדם ברה"י וישתה ברה"ר, ברה"ר וישתה ברה"י אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה, וכן בגת: **גמ'** רישא רבנן, וסיפא רבי מאיר? אמר רב יוסף בחפצין שצריכין לו ודברי הכל, *איבעיא להו כרמלית מאי אמר אביי היא היא אמר רבא *היא גופא גזירה ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה! אמר אביי מנא אמינא לה מדקתני

וכן

תורה אור

מדסיפא ר"מ · הא דלא יפתח* דאיירי ר"מ בהו: **הא הוציא** · החפץ מד' אמות חייב אע"ג דהוא עומד בגבוה והגביהו למעלה מי' והעבירו לא אמרי' העברת דרך מקום פטור הוא אלמא בתר הנחה ועקירה אזלינן והרי נטלו מתחילת ארבע והניחו לסוף ארבע: **פטור אבל אסור** · מדרבנן דילמא אתי לעבורי דרך למטה מעשרה: **מחשבתו** · שהוא צריך לכך משווא לה הואלה חשובה: **זרק** · מתחילת ד' לסוף ד': **בפי הכבשן** · שקלטה שלהבת ונשרפה: **בתר עקירה** · מן הגוף אזלינן והן נעקרין מן החלל של גוף וחייב דמוציא מן הגוף שהוא רה"י לרה"ר: **או בתר יציאה** · שיוצא מן הגוף ממנו והרי פי אמה ברה"ר ואין כאן עקירה מרה"י: **ואע"ג דלא היפך** · בתמיה דמשום תליש' לחודיה אמר ר' יהודה דאסור דלמיפק קאי ואפי' דלא היפך בה בתוך פיו: **היה אוכל דבילה** · של תרומה: **בידים מסואבות** · סתם ידים שלא נטלו הוו שניות ופוסלות את התרומה: **ר"מ מטמא** · שהרי הוכשרה התרומה ברוק שבפיו: **ר' יוסי מטהר** · דקסבר כל זמן שהרוק בתוך פיו לאו משקה הוא והרי הוא כגופו של אדם ואינו מכשיר: **היפך** · ברוק להוציאו לחוץ טמא דלמשדייה קאי ומכשיר: **מוחלפת השיטה** · החליף ר' יהודה שיטתו ולא הימנה: **לא תחליף** · לא תימא מוחלפת היא דמתני' דקאמר אע"ג דלא היפך קאי למשדיי' בכיחו עסקינן-ליחה שנתלשה מן הגוף ע"י חולי שקורין טו"ש: **כיחו ונתלש** · לא יהלך ד' אמות עד שירוק: **מאי לאו** · תרתי קתני כיחו וכן רוקו: **כדשנינן מעיקרא** · מוחלפת השיטה: **חייב מיתה** · בידי שמים: **כל משנאי אהבו מות** · תורה אמרה להאי קרא בפרשת ה' קנני: **אלא למשניאי** · למשניאים דעתו באניות: **והא מינם אנים** · שעל כרחו הוא ע"י חולי או הגינה: **כיח ורק קאמרינן** · שרקק אותו בפני רבו והיה לו להסתלק משם או להבליעו בכסותו: **מתני' ישתה ברה"ר** · ויושיט ראשו לרה"ר וישתה גזירה שמא יכניס הכלי אצלו: **וכן בגת** · מפרש בגמ' לענין מעשר: **גמ' רישא רבנן** · לעיל אוקימנא להא דקתני עומד אדם ברה"י ומטלטל ברה"ר כרבנן דפליגי עליה דר"מ במתני' גבי מפתח ולא גזרינן שמא יכניס והכא גזר שמא יכניס כר"מ והא ליכא למימר דשתיית המים תהוי הכנסה כמשתין ורוק דלא דמי דהתם קא עקר מרשות זו וקא עבד הנחה לרשות זו-אבל-שותה עביד עקירה והנחה בחדא רשותא דהא ברשות שהוא שותה בה פיו עומד ופיו הן נחין מיד: **בחפצין שצריכין לו** · אפי' רבנן מודו דגזר בהו דמתוך שהוא צריך להם יכניסם אצלו הלכך משקין הללו צריכין לו וגזרינן: **כרמלית מאי** · מהו שיעמוד בכרמלית וישתה ברה"י או ברה"ר: **היא היא** · כי היכי דלא יעמוד ברה"ר וישתה ברה"י כך לא יעמוד בכרמלית וישתה ברה"י: **היא גופה גזירה** · אי דעייל לגביה כלי ליכא איסורא דאורייתא אלא גזירה דרבנן דלא ליתי לאפוקי מרה"י לרה"ר ואנן ניקום וניגזור שתיה אטו הכנסת כלי:

וכן

הוא סבר מדסיפא ר"מ כו' · פי' בקונט' סיפא היא דלא יפתח דאיירי בה ר"מ וק"ק דהיא רחוקה יותר מדאי ונראה לר"י דסיפא דלא ישתין ולא ירוק דפליג עליה ר' יהודה וסתם בר פלוגתא דר' יהודה ר"מ ומיהו קשה דא"כ הוה ליה למיפרך נמי בגמרא ר"מ אדר"מ למאי דגרסי' ברוב ספרים ר' מאיר מטמא וכן גרס ר"ח ולמאי דמסיק מוחלפת השיטה נמי ניחא דלא תיקשי דר"מ אדר"מ ושמא מש"ה הגיה מלהקשות דר"מ אדר"מ משום דאיכא דמהפכי דרבי מאיר לדברי רבי יוסי :

זרק ונח ברה"ר בפי כלב כו' · אור"י דלא גרסי' ונח דונח משמע דלא נתכוון לכך כדמוכח בפ"ק דשבת (דף ה.) גבי הא דא"ר יוחנן זרק חפץ והלך ונח בתוך ידו של חבירו חייב הכא איירי במתכוין לכך ומיהו ר"ח גרים ונח דמצי למימר דונח משמע שפיר מתכוין דסתם זרק נח החפץ במקום שמתכוין אבל הלך ונח משמע שהלך בלא כוונת האדם ועוד י"ל דבפ"ק דשבת מיתורא דמימרא דייק דאיירי בלא מתכוין *: **מחשבתו** משוי' ליה מקום · דוקא בכי האי גוונא דנהנה באותו מקום טפי מבמקום אחר כגון בפי כלב שיאכלנה ובפי הכבשן שתשרף שם וכן השתין ורק אבל זרק על המקלות או על שום דבר אפי' במתכוין לא אמרו מחשבתו משויא ליה מקום : **היה** אוכל דבילה בידים מסואבות · פי' בקונט' דבילה של תרומה ור"י אומר דאפי' בשל חולין ניחא דידים הפוסלות תרומה מטמאין את הרוק שהוא משקה להיות תחילה וחוזר ומטמא את הדבילה וגם מכשירה דהוו להו חולין טמאים דפוסלין את הגוייה דמשקין כל שהוא מטמאין כדאמרינן בברכות פרק אלו דברים (דף נב.) שמא יצאו מים אחורי הכוס ויחזרו ויטמאו את הידים וסתמא דמאחורי הכוס ליכא רביעית דבכל נטילתו ליכא אלא רביעית ובפ"ק דפסחים (דף יד:) נמי משמע שהבשר מטמא מחמת המשקין שעליו וסתמא ליכא בהו רביעית והא דקאמר בכמה דוכתי לטמא טומאת משקין ברביעית *גבי יין נסך ובנזיר [לח:] גבי עשר רביעי' היינו לפסול את הגוייה כדתנן במעילה (דף יז:) כל המשקין מצטרפין לפסול את הגוייה ברביעית אבל ליטמא ולטמא אוכלים בכל שהוא [משקין] טימאו ומטמו ורוק חשיב משקה לקבל טומאה כמו שחשוב משקה להכשיר הדבילה והשתא ההיא דחגיגה (דף כ:) נימא נפסקה לי וקשרתיה בפה לפי מה שפירשתי ניחא אפי' ברוק של טהור וכן פי' הר"ר י"ט נימא נפסקה לי וקשרתיה בפה ובשעה שנארג בה כדי לקבל טומאה עדיין היה רוק לח עליה שניטמא מחמת הידים וטימא את המפה שהמשקה מטמא בכל שהוא כדפרישית ולא כמו שמפרש ר"ת דאיירי ברוק של נדה כמו שפירש שם בקונטרס לפי שלא היה נראה לו להעמיד ברוק של טהור משום דלא חשיב רוק משקה לקבל טומאה דחשיב שפיר משקה כדפרישית :

רבי מאיר מטמא · אית ספרים דגרסי רבי מאיר מטהר :

וכן בגת · לענין מעשר פירוש צריך שיכניס ראשו ורובו על הגת ועל ידי כן מותר לשתות בכל ענין והיינו כרבי מאיר :

[לקמן קה.]

שבת ח: ע"ש לעיל נח.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ר' יהודה אומר כיחו וכן רוקו כו' ותיבת שנתלש נמחק :

שבת קנ. [וכה"א רבה]

[illegible]

שבת קיד. מגילה כח. [שם איתא אל תקרא משנאי אלא משניאי]

שבת יא:

ביצה ג. [וש"נ]

כח א מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה ג סמג שם :

כט ב מיי' שם הלכה יג סמג שם :

ל ג מיי' שם הלכה ג וסמג שם טוש"ע א"ח סי' שנ סעיף ג :

לא ד מיי' פט"ו מהל' טומאת אוכלין הל' ז :

לב ה טור ש"ע י"ד סי' רמב סעיף כב :

לג ו ז מיי' פט"ו מהל' שבת הלכה ב סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שנ סעיף א :

[ופי' תוס' שבת ד: ד"ה אלא]

◆

רבינו חננאל

ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות דייקינן מינה ללישנא בתרא הא הוציא פטור אבל אסור נימא תהוי תיובתא דרבא דאמר המעביר חפץ מתחלת ד' לסוף ד' אם העבירו דרך עליו חייב. ודחי רבא מי קתני בהדיא אם הוציא פטור אבל אסור אבל לעולם אימא לך אם הוציא חייב חטאת: לא יעמוד ברה"י וישתין כו' וכן לא ירוק מרשות לרשות. אמר רב יוסף השתין או רקק בשוגג חייב חטאת ואע"ג דלא עקר מע"ג מקום ד' דהא פיו ופי אמה שלו אין בהן ד' טפחים מחשבתו שחשב כדי לעקור מהן להנאתו משויא להו כמו שיש בו ד' טפחים וכדרבא דאמר רבא זרק ונח בפי הכלב או בפי הכבשן חייב דמחשבתו שויא לפי הכלב ולפי הכבשן [כמקום ד'] הכא נמי פיו ופי אמתו מחשבתו משויא להו כאילו מקום ד' הן . בעי רבא הוא ברשות היחיד ופי אמתו ברשות הרבים או הוא ברה"י ופי אמתו ברה"ר מהו בתר עקירה אזלינן ומרשות לרשות הוא או דלמא בתר יציאה אזלינן ורשות חדא היא ועלתה בתיקו. וקי"ל כל תיקו דאיסורא לחומרא . ר"י [אומר] אע"פ שנתלש רוקו בפיו כו' ואע"ג דלא אפיך ברוק נתלש נקרא *) והתניא האוכל דבילה בידים מסואבות והכניס ידו לתוך פיו ליטול צרור ר' מאיר מטמא שכבר נכשרה ברוקו ונגע בה וידיו מסואבות ור' יוסי מטהר שאין זה הכשר ר' יהודה אומר היפך ברוקו הנה נתלש והכשיר לא היפך מטהר פי' לא נתלש עדיין ואינו משקה להכשיר דתנן במכשירין פ"ו ואלו מטמאין ומכשירין זובו של זב ורוקו ושכבת זרעו ומימי רגליו ורביעית מן המת ודם נדה ר' אלעזר אומר ש"ז אינה מכשרת. א"ר יוחנן מוחלפת השיטה. פי' חלוף ואומר במשנה ר' מאיר אומר היפך בו טמא ובא ר"ל ואמר לעולם לא תיפוך והא דתניא בברייתא רוקו ומשנתנו כיחו. פי' כיחו ליחה עבה שהיא כמו חתיכה. ואקשינן עליה והתניא כיחו ורוק שנתלש עמו. אם הלך בו ד' אמות חייב אלא מחוורתא כר' יוחנן. אמר ר"ל כיח ורק כו': לא יעמוד אדם כו' וישתה ברה"ר כו' ואמרינן רישא רבנן עומד ברה"ר ומטלטל ברה"י כו' רבנן דקתני לא יעמוד אדם כו' ר' מאיר ופריק רב יוסף בחפצין שצריכין לו לגופו ואפילו רבנן מודו דכי האי גוונא לא שרי ליה אלא מכניס ראשו ורובו למקום שהחפצין נתונים בו. איבעיא להו כלים שצריכין לו והן בכרמלית מהו שיעמוד ברה"י וישתה ברה"ר פי' גזירה היא שמא יוציא מרשות לרשות והא איסורא דאורייתא כלומר אמר אביי היא היא כו'. רבא אמר היא גופא גזירה ואנן ניקו

---

*) משמע מלשונו דברייתא היא וכן לקמן בסמוך אמר והא דתניא וצ"ע דהא מתני' היא בכלים פ"ח .